

Ýabany ösümlikler, köplenç ekilen görnüşleriň peýdasyna gözden salynsa-da, ekologiýa deňagramlylygyny saklamakda we biodürlüligi goldamakda möhüm orun tutýar. Bu ösümlikler, adam gatysmasyz tebigy ýagdaýda ösüp, dürli ýabany tebigat üçin zerur ýaşaýyş ýerlerini we iýmit çeşmelerini üpjün edýärler. Gadymy tokaýlaryň belent agaçlaryndan meýdanlaryň näzik ýabany güllerine çenli, ýabany ösümlikler dünýäniň ekosistemalarynyň saglygyna we durnuklylygyna goşant goşýarlar.

Ýabany ösümlikleriň esasy peýdalarynyň biri, dürli daşky gurşaw şertlerine uýgunlaşmak ukybydyr. Bu durnuklylyk, olary topragy goramak, suwy düzgünleşdirmek we howanyň durnuklylygyny saklamak üçin möhüm edýär. Mysal üçin, çuňňur kökli ýabany ösümlikler topragy berkitmek arkaly toprak erozionynyň önüni alýarlar, beýlekiler bolsa azot fiksasiýasy arkaly toprak hasyllylygyny ýokarlandyrýarlar. Mundan başga-da, ýabany ösümlikler suw aýlanyşynda möhüm orun tutyp, ýerasty suwlary doldurmakda we derýalaryň we akabalaryň akymyny saklamakda kömek edýärler.

Mundan başga-da, ýabany ösümlikler genetiki dürlüligiň hazynasydyr, bu bolsa täze ekinleriň we dermanlaryň işlenip düzülmegi üçin möhümdir. Häzirki zaman dermanlarynyň köpüsi ýabany ösümliklerde tapylan birleşmelerden alnan bolup, olaryň lukmançylyk gözleglerinde we derman işläp düzmekde ähmiýetini görkezýär. Ýabany ösümlikleriň genetiki dürlüligi, ekinleriň durnuklylygyny we öndürijiligini ýokarlandyrmaga gönükdirilen tohumçylyk maksatnamalary üçin gymmatly çeşme bolup, daşky gurşaw şertleriniň üýtgemegine garamazdan azyk howpsuzlygyny üpjün edýär.

Netijede, ýabany ösümlikler ýurdumyzyň saglygy we onuň ýaşaýjylarynyň abadançylygy üçin aýrylmazdyr. Olaryň ekologiýa, ykdysady we dermançylyk goşantlary olaryň goralmagynyň we goralyp saklanmagynyň zerurdygyny görkezýär. Ýabany ösümlikleriň ýaşaýyş ýerlerini gorap saklamak we durnukly tejribeleri öňe sürmek arkaly, biz bu möhüm çeşmeleri geljek nesiller üçin gorap saklap, Ýeriň ähli ýaşaýsyny goldaýan tebigy deňagramlylygy saklamak biziň borjumyz bolup durýar.

Bägül BABAÝEWA

**S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk
uniwersitetiniň mugallymy**